

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012. Această traducere a fost efectuată cu sprijinul Fondului fiduciar pentru drepturile omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Nu obligă Curtea. Pentru mai multe informații, a se vedea referințele cu privire la drepturile de autor de la sfârșitul prezentului document.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

SECȚIA A PATRA

CAUZA WIESER ȘI BICOS BETEILIGUNGEN S.R.L. c. AUSTRIEI

(Cererea nr. 74336/01)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

16 octombrie 2007

DEFINITIVĂ

16/01/2008

În cauza Wieser și Bicos Beteiligungen S.R.L. c. Austriei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a Patra), în Camera compusă din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Josep Casadevall,

Giovanni Bonello,

Elisabeth Steiner,

Stanislav Pavlovski,

Lech Garlicki,

Ljiljana Mijović, *judecători*,

și Lawrence Early, *Grefier al Secției*,

Deliberând la 25 septembrie 2007 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea (nr. 74336/01) depusă împotriva Republicii Austria la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către dl Gottfried Wieser, un cetățean al Austriei, și Bicos Beteiligungen S.R.L., o societate cu răspundere limitată cu sediul în Salzburg („reclamanții”), la 3 august 2001.

2. Reclamanții au fost reprezentați de către dna P. Patzelt, avocat din Salzburg. Guvernul Austriei („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, Ambasadorul F. Trauttmansdorff, șeful Departamentului de Drept Internațional la Ministerul Federal al Afacerilor Externe.

3. Reclamanții s-au plâns că percheziția și confiscarea de date electronice în cadrul unei percheziții efectuate la sediul lor le-a încălcat drepturile prevăzute în temeiul articolului 8 al Convenției.

4. Printr-o decizie din 16 mai 2006, Camera a declarat cererea admisibilă.

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Primul reclamant, născut în 1949, este un avocat din Salzburg. El este proprietarul și directorul general al celui de-al doilea reclamant, un holding care este, *inter alia*, unicul proprietar al societății cu răspundere limitată Novamed.

6. La data de 30 august 2000, Tribunalul Regional din Salzburg (*Landesgericht*), în baza unei cereri de asistență judiciară (*Rechtshilfeersuchen*) din partea Biroului Procurorului Public din Napoli, a emis un mandat de percheziție la sediul companiei reclamante și la Novamed. Ambele companii au adresele juridice în cadrul sediului biroului de avocat al primului reclamant.

7. Curtea a notat că, pe parcursul procedurii penale aflate în curs, cu privire, *inter alia*, la comerțul ilegal cu medicamente împotriva unui număr de persoane și companii din Italia, au fost găsite facturi adresate către Novamed, deținută în proporție de 100% de către compania reclamantă. În consecință, instanța a dispus confiscarea tuturor documentelor de afaceri care dezvăluiau datele de contact ale persoanelor și companiilor bănuite.

A. Percheziția sediilor reclamanților și confiscarea documentelor și datelor

8. La 10 octombrie 2000, între 8 și 10 ofițeri de la Departamentul Infrațiunilor Economice al poliției din Salzburg (*Wirtschaftspolizei*) și specialiști în protecția datelor (*Datensicherungsexperten*) din Ministerul Federal al Afacerilor Interne, au efectuat o percheziție la sediul companiei reclamante, care este, de asemenea, și sediul biroului de avocat al primului reclamant.

9. Un grup de ofițeri a percheziționat oficiul, în prezența primului reclamant și a unui reprezentant al Asociației Avocaților din Salzburg, în căutarea dosarelor referitoare la Novamed sau Bicos. Înainte de a fi sechestrate, toate documentele au fost arătate primului reclamant și reprezentantului Asociației Avocaților.

10. De fiecare dată când primul reclamant a prezentat obiecții față de o examinare imediată a vreunui document confiscat, acesta din urmă a fost sigilat și depus la Tribunalul Regional din Salzburg, în conformitate cu prevederile articolului 145 din Codul de Procedură Penală (*Strafprozessordnung* - a se vedea paragraful 33 de mai jos). Toate documentele confiscate sau sigilate au fost înscrise într-un raport de percheziție, care a fost semnat de către reclamant și de ofițerii care au efectuat percheziția.

11. Concomitent, un alt grup de ofițeri a examinat sistemele informatice ale primului reclamant și au copiat mai multe fișiere pe discuri. Conform declarației sale în fața Completului Administrativ Independent (a se vedea paragraful 25 de mai jos), specialistul în tehnologii informaționale, care în mod normal deservește sistemele informatice, a fost chemat pentru a oferi asistență tehnică, însă acesta a plecat după aproximativ o jumătate de oră. Reprezentantul Asociației Avocaților a fost informat despre percheziția sistemelor informatice și a fost, de asemenea, temporar prezent. În momentul în care ofițerii au finisat percheziția sistemelor informatice,

aceștia au plecat fără a întocmi vreun proces-verbal, și, aparent, de asemenea, fără a-l informa pe primul reclamant despre rezultatele percheziției.

12. Ulterior, în aceeași zi, ofițerii de poliție implicați în percheziția datelor electronice ale reclamantilor, au întocmit un raport de securizare a datelor (*Datensicherungsbericht*). În afară de o serie de detalii tehnice privind sistemele informatice ale primului reclamant, raportul indică faptul că nu a fost făcută o copie integrală a serverului. Percheziția a fost efectuată cu utilizarea denumirilor companiilor implicate și a numelor bănușilor din cadrul procedurii italiene. A fost găsit un dosar numit Novamed care conținea nouăzeci de fișiere, plus un fișier care conținea unul din elementele căutate. Toate datele au fost copiate pe discuri. Mai mult, informația ștersă a fost recuperată și multe fișiere care corespundeau elementelor căutate au fost găsite și, de asemenea, copiate pe discuri.

13. La 13 octombrie 2000, judecătorul de instrucție a deschis documentele sigilate în prezența primului reclamant. Unele documente au fost copiate și adăugate la dosar, în timp ce altele au fost întoarse primului reclamant, pe motiv că utilizarea lor ar putea influența obligația primului reclamant de a păstra secretul profesional.

14. Discurile care conțineau date securizate au fost transmise Departamentului Infracțiunilor Economice, care a printat toate fișierele. Atât discurile, cât și documentele tipărite au fost ulterior înmânate judecătorului de instrucție.

B. Plângerea reclamantilor depusă la Camera de Revizuire

15. La 28 noiembrie 2000 și, respectiv, 11 decembrie 2000, primul reclamant și compania reclamantă au depus plângeri la Camera de Revizuire (*Ratskammer*) a Tribunalului Regional din Salzburg.

16. Aceștia au afirmat că primul reclamant era proprietarul și managerul companiei reclamante, dar, de asemenea, și avocat pentru un număr de companii în care își deținea acțiunile. Reclamantii s-au plâns de faptul că percheziția sediului lor și confiscarea de date electronice a încălcat dreptul și obligația primului reclamant de a păstra secretul profesional în conformitate cu articolul 9 al Legii cu privire la Avocați (*Rechtsanwaltsordnung*), coroborat cu articolul 152 din Codul de Procedură Penală, pe motiv că unii ofițeri au examinat pe neobservate și ulterior au copiat date electronice. Reclamantii au susținut că datele includeau aceleași informații ca și documentele care au fost examinate în prezența primului reclamant. Cu toate acestea, în ceea ce privește datele electronice, primului reclamant nu i-a fost oferită posibilitatea de a formula obiecții și a sigila discurile.

17. Ei au susținut, în continuare, că procesul-verbal de percheziție nu s-a referit la acea parte din percheziție și nici nu a indicat datele electronice care

au fost copiate și confiscate. Mai mult, procesul-verbal de percheziție a fost semnat de către trei dintre ofițeri, dar nu a menționat numele tuturor ofițerilor care au fost prezenți la acțiune, omițând, în special, numele specialiștilor în protecția datelor de la Ministerul Federal al Afacerilor Interne.

18. La 31 ianuarie 2001, Camera de Revizuire a respins plângerile reclamantilor.

19. Camera a constatat că datele informatice ale primului reclamant au fost percheziționate cu ajutorul unor criterii specifice de căutare. Fișierele care au corespuns acelor criterii de căutare au fost copiate pe discurile care au fost confiscate.

20. În pofida acestui fapt, nu a existat niciun motiv pentru a susține că această confiscare a evitat prevederile articolului 152 din Codul de Procedură Penală: percheziția în sediul biroului de avocat al primului reclamant a vizat exclusiv documentele pe care acesta le avea în posesia sa în calitate de organ al Novamed și Bicos și, prin urmare, nu avea legătură cu relația avocat-client.

21. Camera a mai remarcat că percheziția sediului biroului de avocat al primului reclamant a avut ca temei un mandat de percheziție legal, care a inclus percheziția și confiscarea de date electronice. Garanțiile procedurale prevăzute în articolul 145 din Codul de Procedură Penală, și anume dreptul persoanei în cauză de a se opune unei examinări imediate și de a solicita depozitarea datelor confiscate la Tribunalul Regional și o decizie a Camerei de Revizuire, se aplică, de asemenea, percheziției de date electronice.

22. Cu toate acestea, în cazul de față, ofițerii au respectat solicitările primului reclamant, ori de câte ori acesta a cerut, de a sigila anumite documente și de a le depune la Tribunalul Regional. Instanța i-a restituit unele dintre aceste documente, pentru a asigura conformarea cu obligația reclamantului de a păstra secretul profesional.

23. În consecință, Camera a concluzionat că plângerile reclamantilor au fost nefondate. Decizia Camerei de Revizuire a fost comunicată la 7 februarie 2001.

C. Plângerea reclamantilor depusă la Completul Administrativ Independent din Salzburg

24. Între timp, la 20 și, respectiv, 21 noiembrie 2000, primul reclamant și compania reclamantă au depus plângeri la Completul Administrativ Independent Salzburg (*Unabhängiger Verwaltungssenat*). Ei au afirmat că percheziția și confiscarea datelor electronice din oficiul primului reclamant a fost ilegală.

25. La 2 aprilie, 11 iunie și 11 iulie 2001, Comitetul Administrativ Independent a desfășurat audieri publice, în cadrul cărora a audiat o serie de martori.

Specialistul în tehnologii informaționale care era responsabil de tehnica computerizată a primului reclamant a menționat că a fost sunat și a ajuns la oficiu atunci când percheziția spațiului era în plină desfășurare. El a plecat după o jumătate de oră. Ofițerul responsabil de percheziție a afirmat că primul reclamant fusese informat despre percheziția datelor sale informatice. Alți doi ofițeri au declarat că percheziția sistemului informatic al primului reclamant nu a început decât la venirea specialistului în tehnologii informaționale, iar reprezentantul Asociației Avocaților a fost prezent temporar. Acest lucru a fost confirmat de către reprezentantul Asociației Avocaților.

26. La 24 octombrie 2001, Comitetul Administrativ Independent Salzburg a respins plângerile reclamantilor. Acesta a constatat că plângerile se refereau la pretense încălcări ale anumitor prevederi ale Codului de Procedură Penală care reglementează perchezițiile. Probabil că ofițerii care au efectuat percheziția nu au respectat în totalitate aceste prevederi. Cu toate acestea, ei au acționat în baza mandatului de percheziție și nu au depășit instrucțiunile judecătorului de instrucție. Percheziția a fost, prin urmare, imputabilă instanței de judecată. În consecință, o revizuire a legalității nu ținea de competența Comitetului Administrativ Independent.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNĂ RELEVANTE

A. Prevederile Codului de Procedură Penală privind percheziția și confiscarea

27. Articolele 139-149 ale Codului de Procedură Penală (*Strafprozeßordnung*) se referă la percheziția sediilor și persoanelor și confiscarea obiectelor.

28. Articolul 139 § 1 prevede, în special, că o percheziție poate fi efectuată doar dacă există o suspiciune rezonabilă precum că o persoană bănuită de comiterea unei infracțiuni se ascunde în incinta încăperii respective sau că acolo există obiecte, posesia sau examinarea cărora este relevantă pentru o anumită urmărire penală.

29. În conformitate cu prevederile articolului 140 § 1 și 2, o percheziție ar trebui, în general, să fie efectuată doar după ce persoana în cauză a fost audiată și doar în cazul în care persoana căutată s-a prezentat din proprie inițiativă sau obiectul ori obiectele căutate nu au fost în mod voluntar puse la dispoziție și în cazul în care motivele care conduc la desfășurarea percheziției nu au fost înlăturate. În situația în care există pericol de întârziere, o astfel de audiere nu este necesară.

30. Conform articolului 140 § 3, o percheziție ar putea, de regulă, fi efectuată doar în baza unui mandat de percheziție motivat, emis de un judecător.

31. În temeiul articolului 142 §§ 2 și 3, locatarul spațiilor care reprezintă subiect al percheziției, iar în cazul în care acesta nu este disponibil, o rudă a acestuia trebuie să fie prezentă pe durata percheziției. Un proces-verbal trebuie întocmit și semnat de către toți cei prezenți.

32. Articolul 143 § 1 din Codul de Procedură Penală stipulează că, în cazul în care sunt găsite obiecte relevante pentru urmărirea penală sau confiscare, acestea urmează a fi inventariate și transportate în instanța de judecată pentru a fi păstrate în condiții de siguranță sau confiscate. Acesta se referă la articolul 98, potrivit căruia obiectele aflate în păstrare în condiții de siguranță trebuie să fie puse într-un plic care urmează să fie sigilat de instanța de judecată, sau să fie marcate astfel, încât să se evite orice substituție sau confuzie.

33. Articolul 145 prevede următoarele:

“1. În situația în care se percheziționează documente, trebuie întreprinse măsuri pentru asigurarea faptului că conținutul lor nu devine cunoscut persoanelor neautorizate.

2. Dacă posesorul acestor documente nu permite percheziționarea lor, acestea urmează a fi sigilate și depozitate în instanța de judecată; Camera de Revizuire trebuie să stabilească imediat dacă acestea urmează a fi examinate sau returnate.”

34. Conform jurisprudenței instanțelor de judecată, care este confirmată prin opinia cercetătorilor academici (a se vedea Bertl/Vernier, *Grundriss des österreichischen Strafprozessrechts*, ediția a 7-a), prevederile relevante percheziției și confiscării documentelor de hârtie se aplică, *mutatis mutandis*, percheziției și confiscării de date electronice. Dacă posesorul discurilor sau a discurilor dure pe care sunt stocate datele înaintează obiectii față de percheziția lor, obiectele purtătoare de informații vor fi sigilate și Camera de Revizuire trebuie să decidă dacă acestea pot fi examinate.

B. Prevederi referitoare la secretul profesional al avocaților

35. Articolul 9 al Legii austriece cu privire la Avocați (*Rechtsanwaltsordnung*) reglementează atribuțiile profesionale ale avocaților, inclusiv, *inter alia*, obligația de a menține secretul profesional.

36. Articolul 152 § 1 al Codului de Procedură Penală scutește avocații, notarii și administratorii de afaceri de la obligația de a depune mărturii în ceea ce privește informațiile la care au acces în exercitarea profesiei lor.

37. Jurisprudența a stabilit că documentele ce conțin informații care fac obiectul secretului profesional nu pot fi confiscate și utilizate în cadrul urmăririi penale.

38. Conform unei instrucțiuni (*Erlaß*) emise de Ministerul Federal al Justiției din 21 iulie 1972, un reprezentant al Asociației Avocaților competentă trebuie să fie prezent în timpul percheziției biroului unui avocat, în scopul asigurării faptului că percheziția nu atentează la secretul profesional.

C. Revizuirea efectuată de către Completul Administrativ Independent

39. În conformitate cu prevederile articolului 67a (1) al Legii privind procedura administrativă generală (*Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz*), Completul Administrativ Independent are competența, *inter alia*, de a examina plângerile din partea persoanelor ce pretind o încălcare a drepturilor lor, ca rezultat al exercitării autorității administrative directe și prin constrângere (*Ausübung unmittelbarer verwaltungsbehördlicher Befehls- und Zwangsgewalt*).

40. În situația în care ofițerii de poliție execută un mandat judecătoresc, acțiunile lor sunt imputabile instanței de judecată, cu excepția cazului în care ei acționează făcând exces evident de competențele care le sunt conferite. Numai în ultimul caz acțiunile lor sunt calificate ca exercitare a autorității administrative directe și constrângere și sunt supuse revizuirii de către un Complet Administrativ Independent.

ÎN DREPT

I. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 8 AL CONVENȚIEI

41. Reclamanții s-au plâns de percheziția și confiscarea datelor electronice, în temeiul articolului 8, care prevede următoarele:

“1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în executarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.”

A. Aplicabilitatea articolului 8

42. Guvernul și-a întemeiat argumentele pe ipoteza conform căreia percheziția și confiscarea în cauză a constituit un amestec în "viață privată" și "domiciliul" reclamanților.

43. Curtea reiterează că percheziția efectuată în biroul unui avocat este considerată ca fiind o ingerință în "viața privată" și "corespondență" și, eventual, domiciliu, în sens mai larg, sugerat de textul în limba franceză, care folosește termenul de "domiciliu" (a se vedea *Niemietz c. Germaniei*, 16 decembrie 1992, § § 29 33, Seria A nr. 251, *B și Tamosius c. Regatului*

Unit (dec.), nr. 62002/00, CEDO 2002 VIII; a se vedea, de asemenea, *Sallinen și Alții c. Finlandei*, nr. 50882/99, § 71, 27 septembrie 2005, care confirmă faptul că percheziția efectuată în oficiul unui avocat, constituie, de asemenea, un amestec în dreptul său la respectarea "domiciliului"). De asemenea, s-a constatat că percheziția desfășurată în spațiile comerciale ale unei companii reprezintă, în egală măsură, o ingerință în dreptul la respectarea "domiciliului" (a se vedea *Société Colas Est și alții c. Franței*, nr. 37971/97, § § 40-42, CEDO 2002-III).

44. În cazul de față, reclamanții nu se plâng de percheziția efectuată la sediile lor de afaceri, care se află în cadrul sediului biroului de avocat al primului reclamant și sediul companiei reclamante, și nici de confiscarea documentelor. Ei se plâng doar în ceea ce privește percheziția și confiscarea datelor electronice.

45. Curtea consideră că percheziția și confiscarea datelor electronice a constituit o ingerință în dreptul reclamanților la respectarea "corespondenței" în sensul articolului 8 (a se vedea *Niemietz*, citată mai sus, § 32, în ceea ce privește corespondența de birou a unui avocat, precum și *Sallinen și Alții*, citată anterior, § 71, referitoare la confiscarea discurilor dure ale unui avocat). Ținând cont de cauzele de mai sus prin care noțiunea de "domiciliu" se extinde la sediul juridic al unei companii, Curtea nu vede vreun motiv pentru a distinge între primul reclamant, o persoană fizică, și cel de-al doilea reclamant, o persoană juridică, în ceea ce privește noțiunea de "corespondență". Ea nu consideră că este necesar să examineze dacă a existat, de asemenea, o ingerință în "viața privată" a reclamanților.

46. Curtea trebuie să stabilească, prin urmare, dacă ingerința în dreptul reclamanților la respectarea corespondenței îndeplinește cerințele prevăzute în paragraful 2 al articolului 8.

B. Respectarea prevederilor articolului 8

1. Argumentele părților

47. Curtea observă chiar de la început că, în hotărârea sa de admisibilitate de la 16 mai 2006, ea a fost de acord cu obiecția Guvernului în ceea ce privește neepuizarea fondului cauzei. Guvernul a argumentat că reclamanții nu s-au folosit de această posibilitate, care este prevăzută în Codul de Procedură Penală, pentru a cere ca documentele sau datele să fie sigilate și depuse în instanță, în scopul obținerii unei încheieri judecătorești privind faptul dacă acestea pot sau nu fi folosite în cadrul urmăririi penale. Reclamanții au contestat această opinie, argumentând că modul în care a fost efectuată percheziția i-a privat de posibilitatea de a-și exercita drepturile în mod efectiv.

48. În ceea ce privește fondul cauzei, reclamanții au afirmat că percheziția și confiscarea datelor electronice nu au fost proporționale cu

scopul urmărit. Aceștia au pretins că primul reclamant nu era doar managerul companiei reclamante, dar și avocatul acesteia și avocatul Novamed. Astfel, percheziția a dus în mod firesc la dezvăluirea corespondenței, de exemplu scrisori și notițe pentru dosar pe care primul reclamant le-a făcut în calitate sa de avocat. În timpul percheziției documentelor în format de hîrtie, toate aceste documente au fost fie îndepărtate imediat, fie sigilate și întoarse reclamantului de către judecătorul de instrucție ca fiind parte a secretului profesional. Pe de altă parte, datele electronice au fost confiscate fără a fi respectate garanțiile procedurale aferente. În legătură cu aceasta, reclamantii s-au bazat pe aceleași argumente care au fost invocate în privința chestiunii epuizării căilor de recurs interne.

49. Reclamantii au susținut că drepturile companiei reclamante, au fost, de asemenea, încălcate, deoarece aceasta nu a avut niciun control asupra tipului de date care au fost confiscate. Cautarea cuvântului Bicos a dus în mod firesc la informații care nu erau legate de subiectul definit în mandatul de percheziție. Garanțiile procedurale prevăzute în Codul de Procedură Penală nu au fost respectate, deoarece reclamantul nu a avut posibilitatea să ceară sigilarea datelor și să poată obține o hotărâre a judecătorului de instrucție cu privire la datele care puteau fi folosite în cadrul urmăririi penale.

50. Guvernul a subliniat de la bun început că reclamantii s-au plâns doar de acțiunile de percheziție a datelor electronice și că observațiile lor erau, în esență, legate de poziția primului reclamant în calitate de avocat și de pretinsa lipsă de garanții pentru protejarea obligației sale de a păstra secretul profesional, în timp ce plângerea referitoare la societatea reclamantă a rămas neargumentată.

51. Referindu-se la jurisprudența Curții, Guvernul a remarcat că confiscarea și percheziția de date electronice a avut un temei juridic în Codul de Procedură Penală și a servit scopurilor legitime, și anume de prevenire a criminalității și protecție a sănătății.

52. În ceea ce privește necesitatea ingerinței, Guvernul a susținut că percheziția și confiscarea datelor a fost proporțională cu scopul legitim urmărit. Acțiunile contestate au fost dispuse printr-un mandat judecătoresc de percheziție, prin care s-a delimitat domeniul de aplicare. Mai mult decât atât, legislația austriacă includea garanții procedurale specifice pentru percheziția efectuată în biroul unui avocat. Acestea au fost respectate prin faptul că percheziția a avut loc în prezența reclamantului și a unui reprezentant al Asociației Avocaților, al cărui rol a fost de a se asigura că percheziția nu atentează la obligația primului reclamant de a păstra secretul profesional. În conformitate cu mandatul de percheziție, sistemul informatic al primului reclamant a fost cercetat cu ajutorul anumitor cuvinte-cheie, și anume, denumirea firmelor implicate, Novamed și Bicos, precum și numele bănușilor în procedurile din Italia. Întrucât primul reclamant nu era avocatul

celui de-al doilea reclamant, relația lor de avocat-client nu a fost afectată. În plus, reprezentantul Asociației Avocaților a fost informat cu privire la percheziția sistemelor informatice ale primului reclamant și despre procedura de percheziție, descrisă în raportul de securizare a datelor. Faptul că raportul respectiv nu a fost întocmit în cursul percheziției, ci mai târziu, în aceeași zi, nu reprezintă un factor decisiv, deoarece scopul principal de înregistrării tipul de date care au fost confiscate a fost atins.

2. *Aprecierea Curții*

(a) *Dacă ingerința a fost „prevăzută de lege”*

53. Curtea reiterează că o imixtiune nu poate fi privită ca fiind “prevăzută de lege”, cu excepția cazului dacă, în primul rând, se bazează oarecum pe legislația internă. În privința articolului 8 § 2 al Convenției, termenul “lege” trebuie înțeles în sensul său “substanțial”, și nu în sens “formal”. Într-un domeniu acoperit de dreptul scris, “legea” este actul juridic în vigoare, așa cum l-au interpretat instanțele de judecată competente (vezi *Société Colas Est și Alții*, citată mai sus, § 43, cu referințe ulterioare și *Sallinen și Alții*, citată mai sus, § 77).

54. Codul austriac de Procedură Penală nu conține prevederi specifice referitoare la percheziționarea și confiscarea datelor electronice. Totuși, codul conține prevederi detaliate referitoare la confiscarea obiectelor și, adițional, reguli specifice pentru confiscarea documentelor. Este deja stabilit în jurisprudența instanțelor de judecată naționale că aceste prevederi se aplică și percheziționării și confiscării datelor electronice (a se vedea paragraful 34 de mai sus). De fapt, reclamantii nu contestă faptul că măsurile pe care le reclamează s-au bazat pe dreptul intern.

(b) *Dacă ingerința a urmărit un scop legitim*

55. Curtea observă că percheziția și confiscarea au fost impuse în contextul procedurilor penale împotriva terțelor persoane bănuite de comerț ilegal cu medicamente. Astfel, aceste măsuri au servit unui scop legitim, și anume prevenirea comiterii unei infracțiuni.

(c) *Dacă ingerința a fost „necesară într-o societate democratică”*

56. Argumentele părților s-au concentrat pe necesitatea imixtiunii și, în special, pe întrebarea dacă măsurile întreprinse au fost proporționale cu scopul legitim urmărit și dacă garanțiile procedurale prevăzute de Codul de Procedură Penală au fost respectate.

57. În cazuri comparabile, Curtea a examinat dacă legislația și practica națională au acordat garanții adecvate și eficiente împotriva oricărui abuz și măsură arbitrară (a se vedea, de exemplu, *Société Colas Est și Alții*, citată mai sus, § 48). Elementele luate în considerație sunt, în special, dacă

percheziția a avut la bază un mandat emis de judecător și a fost în limita suspiciunii rezonabile, dacă domeniul de aplicare al mandatului a fost în limite rezonabile și – în ceea ce privește percheziția biroului unui avocat – dacă percheziția a fost efectuată în prezența unui observator independent pentru a se asigura că materialele supuse secretului profesional nu au fost ridicate (a se vedea *Niemietz*, citată mai sus, § 37 și *Tamosius*, citată mai sus).

58. În această cauză, percheziția sistemelor informatice ale reclamantului s-a bazat pe un mandat emis de un judecător de instrucție în contextul asistenței judiciare acordată autorităților italiene care efectuau urmărirea penală în cazul comerțului ilegal cu medicamente împotriva unui șir de companii și persoane. Percheziția s-a bazat pe faptul că au fost găsite facturi adresate Novamed, companie care se afla în proprietatea deplină a companiei reclamante. În aceste circumstanțe, Curtea este satisfăcută că mandatul de percheziție a fost bazat pe suspiciuni rezonabile.

59. Curtea, de asemenea, constată că mandatul de percheziție a restricționat numărul de documente sau date care trebuiau percheziționate într-un mod rezonabil, descriindu-le ca fiind orice documente de afaceri care ar dezvălui legături cu bănușii din urmărirea penală efectuată de autoritățile italiene. Percheziția a fost efectuată în aceste limite, deoarece ofițerii au căutat documente și date care fie conțineau denumirea Novamed sau Bicos, ori numele oricăruia dintre suspecți.

60. Mai mult decât atât, Codul de Procedură Penală prevede garanții procedurale adiționale în ceea ce privește confiscarea documentelor și datelor electronice. Curtea notează următoarele prevederi din cod:

(a) persoana care ocupă sediul care este percheziționat trebuie să fie prezentă;

(b) la sfârșitul percheziției trebuie întocmit un raport în care să fie enumerate obiectele supuse percheziției;

(c) dacă proprietarul are obiecții referitoare la confiscarea documentelor sau suporturilor de stocare a datelor, acestea trebuie sigilate și prezentate judecătorului, pentru o decizie privind faptul dacă acestea din urmă pot fi folosite sau nu pentru investigarea cazului;

(d) în plus, având în vedere faptul că este vorba de percheziționarea biroului unui avocat, este necesară prezența unui reprezentant al Asociației Avocaților.

61. Reclamanții nu pretind că garanțiile prevăzute în legislația austriacă sunt insuficiente, doar că acestea nu au fost respectate în această cauză în ceea ce privește confiscarea datelor. Curtea notează că un grup de ofițeri au efectuat percheziția la sediul reclamantilor. În timp ce câțiva ofițeri a confiscat documentele, cel de-al doilea grup a percheziționat sistemul informațional, utilizând anumite criterii de căutare și a confiscat date, copiind numeroase fișiere pe discuri.

62. Curtea observă că garanțiile descrise mai sus au fost respectate pe deplin în ceea ce privește confiscarea documentelor: atunci când reprezentantul Asociației Avocaților a obiectat la confiscarea unui anume document, acesta a fost sigilat. Câteva zile mai târziu, judecătorul de instrucție a hotărât în prezența reclamantului care dintre fișiere erau supuse secretului profesional și a restituit câteva din ele reclamantului în temeiul acestui argument. De fapt, reclamantii nu se plâng în acest sens.

63. Ceea ce este frapant în această cauză este că aceleași garanții nu au fost respectate în privința datelor electronice. Un șir de factori demonstrează că exercitarea drepturilor reclamantilor în acest sens a fost restricționată. În primul rând, membrul Asociației Avocaților, deși a fost prezent temporar în timpul percheziționării sistemului informatic, era în mare parte ocupat cu supravegherea confiscării documentelor și astfel nu a putut să-și exercite în mod adecvat funcția sa de supraveghere în ceea ce privește datele electronice. În al doilea rând, raportul care relatează care criterii de căutare au fost utilizate și care fișiere au fost copiate și confiscate nu a fost perfectat la sfârșitul percheziției, ci doar mai târziu în aceeași zi. Mai mult ca atât, se pare că ofițerii au plecat odată ce au terminat lucrul, fără a-l informa pe primul reclamant sau pe reprezentantul Asociației Avocaților despre rezultatele percheziției.

64. Este adevărat că primul reclamant ar fi putut să ceară, în mod general, la începutul percheziției, să-i fie sigilate toate discurile cu date copiate și să fie depuse la judecătorul de instrucție. Totuși, deoarece Codul de Procedură Penală prevede că, la sfârșitul percheziției, se întocmește un raport care să enumere toate obiectele confiscate, acesta putea să se aștepte că procedura avea să fie respectată. Deoarece aceasta nu s-a întâmplat, el nu a avut posibilitatea să-și exercite drepturile în mod efectiv. În consens, obiecția Guvernului privind neepuizarea trebuie să fie respinsă.

65. În ceea ce privește primul reclamant, această modalitate de efectuare a percheziției a contribuit la apariția riscului de imixtiune în dreptul său la secretul profesional. Curtea consideră că acest risc are o importanță deosebită, dat fiind faptul că ar putea avea repercusiuni asupra administrării eficiente a justiției (a se vedea *Niemietz*, citată mai sus, § 37). Autoritățile naționale și Guvernul au argumentat că primul reclamant nu era avocatul companiei reclamante și că datele confiscate nu afectau relația client-avocat. Este adevărat că primul reclamant, în mod contrar afirmațiilor sale în fața Curții, nu a pretins în fața autorităților naționale că ar fi fost avocatul companiei reclamante și nici că ar fi fost avocatul Novamed. Totuși, el a pretins pe parcursul procesului că ar fi activat în calitate de avocat pentru numeroase companii ale căror acțiuni erau deținute de cel de-al doilea reclamant. Mai mult, Guvernul nu a contestat afirmația reclamantilor că datele electronice confiscate conțineau în mare parte aceeași informație ca și documentele pe suport de hârtie care au fost confiscate, unele dintre care au fost restituite primului reclamant de către judecătorul de instrucție ca fiind

supuse secretului profesional. Astfel, se poate presupune, în mod rezonabil, că datele electronice confiscate conțineau, de asemenea, astfel de informații.

66. În concluzie, Curtea constată că nerespectarea de către ofițerii de poliție a unor garanții procedurale elaborate să prevină vreun abuz sau comportament arbitrar și să protejeze angajamentul avocatului de a respecta secretul profesional, au făcut ca percheziția și confiscarea datelor electronice ale primului reclamant să fie disproporționate față de scopul legitim urmărit.

67. Mai mult ca atât, Curtea observă că angajamentul de respectare a secretului profesional dat de un avocat mai servește și faptului că protejează clientul. Ținând cont de constatările de mai sus că primul reclamant a reprezentat companii ale căror acțiuni erau deținute de cel de-al doilea reclamant și datele confiscate conțineau anumite informații supuse secretului profesional, Curtea nu vede niciun motiv să adopte o concluzie diferită în ceea ce-l privește pe cel de-al doilea reclamant.

68. În consecință, se constată o încălcare a articolului 8 al Convenției în privința ambilor reclamânți.

II. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

69. Articolul 41 al Convenției prevede:

“Dacă Curtea constată că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocolelor adiționale la aceasta, și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante în cauză nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă părții vătămate.”

A. Prejudiciul

70. Cu titlu de prejudiciu material, primul reclamant a solicitat 4,000 Euro (EUR) pe an, începând cu anul 2000, pentru pierderea clienților. Acesta a declarat că a avut posibilitatea de a prezenta probe fără a încălca obligația de a păstra secretul profesional. Mai mult, acesta a solicitat EUR 10,000 pentru compensarea prejudiciului moral, deoarece reputația sa de avocat a avut de suferit în urma evenimentelor.

71. Compania reclamantă a solicitat EUR 20,211.56 pentru compensarea prejudiciului material cauzat. Compania a susținut că, fiind o companie holding, reputația sa a fost ruinată prin confiscarea datelor. În consecință, o nouă întreprindere cu un alt nume a trebuit să fie creată și astfel capitalul nominal al noii companii a trebuit majorat cu EUR 17,500, iar cheltuielile legate de acțiunile în judecată respective s-au ridicat la EUR 2,711.56. Compania n-a depus vreo cerere cu privire la prejudiciul moral.

72. Guvernul a declarat că nu a existat nicio legătură causală între încălcarea în cauză și prejudiciul material pretins de reclamânți.

73. În ceea ce privește cererile reclamantului privind prejudiciul material, Curtea observă că nu poate specula pe seama efectelor care s-ar fi putut produce asupra reputației reclamanților din cauza percheziției și confiscării de date electronice, dacă acestea s-ar fi produs cu respectarea prevederilor articolului 8 (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Société Colas Est și Alții*, citată mai sus, § 54). În consecință, ea nu acordă nicio sumă cu acest titlu.

74. Totuși, Curtea acceptă faptul că primul reclamant a suferit un prejudiciu moral, cum ar fi anxietatea și frustrarea care au rezultat din modul în care a decurs percheziția și confiscarea datelor. Facând o evaluare pe bază echitabilă și ținând cont de suma acordată într-un caz comparabil (a se vedea *Sallinen și Alții*, citat mai sus, § 114), ea acordă primului reclamant suma de EUR 2,500 cu titlu de prejudiciu moral.

B. Costuri și cheltuieli

75. Primul reclamant a solicitat suma totală de EUR 15,967.15 cu titlu de costuri și cheltuieli, dintre care EUR 9,204.52 pentru procedurile naționale și EUR 6,762.63 în privința procedurilor în temeiul Convenției. Aceste sume includ și taxa pe valoarea adăugată (TVA).

76. Guvernul a acceptat că costurile enumerate în privința procedurilor interne au fost necesare. Totuși, el a declarat că sumele solicitate au fost excesive, deoarece nu sunt în conformitate cu legislația și regulamentele interne privind remunerarea avocaților. În special, doar suma de EUR 1,486.80 – în loc de cea de EUR 4,858 solicitată – trebuie achitată în urma procedurilor în fața Completului Administrativ Independent din Salzburg. Mai mult, Guvernul a argumentat că și costurile solicitate în baza procedurilor Convenției au fost excesive. Doar suma de EUR 2,289.96 a fost considerată adecvată.

77. Curtea reiterează că, dacă declară că a avut loc o încălcare a Convenției, poate acorda reclamantului rambursarea costurilor și cheltuielilor privind procedurile interne care au fost îndeplinite în mod necesar pentru a preveni sau a repara încălcarea și care sunt rezonabile (a se vedea *Société Colas Est și Alții*, citată mai sus, § 56).

78. Curtea notează că nu contestă faptul că costurile cerute de primul reclamant au fost angajate în mod necesar. Totuși, ea consideră că sumele solicitate nu sunt rezonabile ca și mărime. Ținând cont de informația pe care o deține și de sumele oferite în cazuri comparabile, Curtea consideră că este rezonabil de a acorda suma de EUR 10,000 ce acoperă costurile la toate capitolele. Această sumă include și TVA.

C. Dobânda de întârziere

79. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA

1. *Respinge*, în unanimitate, obiecția preliminară a Guvernului privind neepuizarea căilor de recurs interne;
2. *Hotărăște*, în unanimitate, că a avut loc o încălcare a articolului 8 al Convenției în privința primului reclamant;
2. *Hotărăște*, cu patru voturi pro și trei împotrivă, că a existat o încălcare a articolului 8 al Convenției în privința celui de-al doilea reclamant;
3. *Hotărăște*, în unanimitate,
  - (a) că Statul pârât trebuie să plătească primului reclamant, în termen de trei luni de la data când această hotărâre devină definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, EUR 2,500 (două mii cinci sute de euro) cu titlu de prejudiciu moral și EUR 10,000 (zece mii de euro) cu titlu de costuri și cheltuieli;
  - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus, egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;
4. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 16 octombrie 2007, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

În conformitate cu articolul 45 § 2 al Convenției și articolul 74 § 2 a Regulamentului Curții, opinia comună parțial disidentă a judecătorilor Bratza, Casadevall și Mijović este anexată la această hotărâre.

N.B.
T.L.E.

OPINIA COMUNĂ PARȚIAL DISIDENTĂ A JUDECĂTORILOR BRATZA, CASADEVALL ȘI MIJOVIĆ

Deși în acord deplin cu faptul că drepturile primului reclamant conform articolului 8 au fost încălcate în această cauză, noi ne menținem o opinie diferită în privința celui de-al doilea reclamant.

Deși primul reclamant a fost proprietarul și managerul general al întreprinderii reclamante și deși compania își avea sediul în biroul de avocat al primului reclamant, acesta nu era avocatul sau consultantul juridic al companiei. Se pare că primul reclamant a activat în calitate de consilier juridic la câteva din companiile deținute de cel de-al doilea reclamant. Totuși, nu s-a pretins că percheziția și confiscarea care au avut loc în biroul de avocat al primului reclamant ar fi inclus și date electronice legate de vreuna dintre companiile-fiice pentru care acesta ar fi activat în calitate de consilier juridic. În aceste circumstanțe, nu suntem convinși că întreprinderea reclamantului ar fi fost afectată de absența garanțiilor procedurale prevăzute pentru a proteja relația avocat-client care a fost constatată de Curte ca constituind o încălcare a articolului 8 al Convenției.

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012

Limbile oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt engleza și franceza. Această traducere a fost realizată cu sprijinul Fondului fiduciar pentru drepturile omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Nu obligă Curtea, care, de altfel, nu își asumă răspunderea pentru calitatea acesteia. Traducerea poate fi descărcată din baza de date HUDOC a Curții Europene a Drepturilor Omului (<http://hudoc.echr.coe.int>) sau din oricare altă bază de date în care Curtea a făcut această traducere disponibilă. Poate fi reproducă în scop necomercial, cu condiția ca titlul cauzei să fie citat în întregime, împreună cu referirea la dreptul de autor menționat anterior la Fondul fiduciar pentru drepturile omului. Dacă intenționați să utilizați vreun fragment din această traducere în scop comercial, vă rugăm să contactați publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/ European Court of Human Rights, 2012

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has share it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/ Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012

Les langues officielles de la Cour Européenne des Droits de l'Homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie

pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>) où de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.